© Библия таржама гьабиялъул институт, 2008

Якъубил кагъат

Якъуб чапарасул гьаб кагътида руго гIемерал насихIатал ва гIакъилал калимаби. Гьев Якъуб вукIана ГIиса МасихIил вац. Гьес бетIерлъи гьабулеб букIана Иерусалималъул иман лъуразул жамагIаталъе. Кагътил аслияб мурад буго божи-иман лъикIал ишаздалъун, сабруялдалъун ва мискиназул тIалаб-агъаз гьабиялдалъун щулалъулин, камиллъулин бичIчIизаби.

1 бетIер

Саламалъул рагIаби

1 Аллагьасулги ТIадегIанав ГIиса МасихIилги лагъ Якъубил салам буго батIи-батIияб ракьалда рикь-рикьун ругел ва Аллагьасул халкълъун лъугьарал киналго гIадамазде.

ХIалбихьиги сабруги

2 ЗахIмалъи хIехьезе кIолищали батIи-батIияб къагIидаялъ
нужер хIалбихьулеб бугони, гьеб нужеца кIудияб рохеллъун ри-
кIкIе, диналъул вацал. 3 Божи-иман щулияб бугищали хIалби-
хьиялъ сабру бижизабулеблъи лъала нужеда. 4 Биччанте сабру-
ялъ нужее кумек гьабизе нужго камиллъизеги, щибго гIунгутIи
гьечIеллъун, тIубанго камилаллъун лъугьинеги.
5 Нужеда гьоркьоса лъилниги гIакъиллъи гIолеб гьечIони,
бадибчIвай гьабичIого, киназего гьеб гьарзаго кьолев Аллагьас-
да гьаре, Аллагьас кьела гьесие гьеб. 6 Амма гьеб гьарулев чи,
щибго щаклъи гьечIого, божизе ккола. Щакдарулев чи релълъу-
на гьороца рахъ-рахъалде гьелчезабулеб ралъдал карачелалда.
7-8 Гьединлъидал цо хIал кколарев ва сундулъго тавакал гьечIев
чияс хьул гьабуге Аллагьас жиндие щибниги кьелилан.

9 Я вацал, гIодовегIан вугев чIухIизе виччанте, Аллагьасда це-
ве гьев тIадегIанав вугелъул. 10 Бечедасдаги лъазе биччанте Ал-
лагьасда цеве гIодовегIанав вугевлъи, – харилъ тIегь гIадин
вечIазе вуго гьев. 11 Бакъ къалъуде бахуна, бухIи цIикIкIуна,
бухIараб гьури пула, хер бакъвала, гьелъул тIегь гъенон уна ва
тIогьол тIолабго гьайбатлъиги хола. Жиндирго ишазде вуссун
вукIаго вечIала бечедав чиги.

12 Гьардарав гуревдай, сундалъун жиндир хIалбихьаниги, саб-
руялда гьеб хIехьолев чи. Гьеб хIехьон хадуб гьесие щвела
жиндиего рокьулезе Аллагьас къачIан бугеб шапакъат – аба-
дияб гIумру. 13 Сундалъунниги гьесул хIалбихьулеб бугони, ин-
санас абизе бегьиларо Аллагьас жиндир хIалбихьулеб бугилан.
Лъилниги квешлъиялъ Аллагьасул хIалбихьулареб гIадин, гьес-
ги щивниги къосинавизе хIалбихьуларо. 14 Амма инсан къосуна,
жиндирго квешал къасдаз хадув цIан, къориниве ккезавидал.
15 Цинги гьеб квешаб къасд къинлъун, мунагь гьабула, гьеб му-
нагь цIубараб мехалъ – хвел бижула. 16 Нужго нужецаго гукку-
ге, дир хириял вацал! 17 Зодихъ бакъ-моцIги цIвабиги рижарав,
амма живго хисуларев ва жинда бецIлъи хъатIуларев Аллагьас-
дасан лъикIаб гурони рещтIунаро, гIадамазе щолебщинаб ками-
лаб сайигъатги гьесдасан рещтIараб буго. 18 Жиндиего бокьун
гьес нилъ хIакъаб рагIудалъун цIидасан рижизаруна. Абизе бе-
гьула жинцаго бижанщиналъул тIоцебесеб рижилъун нилъ лъу-
гьине бокьун гьабунин гьес гьединилан.

РагIухъ гIенеккарал гIоларо,
гьеб тIубазабизеги ккола

19 Нужеда лъай, дир хириял вацал, щивав чи гIенеккизе хе-
хавлъун, бицине хIинцавлъун, ццин бахъинеги хIинцавлъун ву-
кIине кколевлъи. 20 Ццидахун вугев чиясда кIоларо Аллагьас
ритIухъаблъун рикIкIунеб гIамал цIунизе. 21 Гьединлъидал ки-
набгоги хъублъи ва нужелъ хутIараб ццидал асар гIодобе рехе.
Нуж хвасар гьаризе хIалкIолъи бугев Аллагьас нужер рекIелъе
рещтIинабураб рагIи хIеренго къабул гьабе. 22 Гьеб рагIухъ гIе-
неккарал гIоларо, гьеб тIубазабизеги ккола, гурони – нужго
нужецаго гуккулел чагIилъун лъугьуна нуж. 23 РагIухъ гIене-
ккулев, амма гьеб тIубазабуларев чи релълъуна живго кинав ву-
гевали матIуялъусан вихьарав чиясда. 24 МатIуялда цевеса нахъе
аравго кIочон тола гьесда живго кинав вугевали. 25 Камилаб

къануналъул – инсан эркенлъизавулеб къануналъул – матIуя-
лъуве валагьун, гьеб къанун тавакалго цIунулев ва рагIарабщи-
набги кIочон течIого тIубазабулев чияс щиб гьабулеб бугониги,
Аллагьас гьесда баркат лъела.
26 Живго муъминчи вугин рикIкIунев, амма мацIалда чангит
баларев чияс живго жинцаго гуккулев вуго, ва гьесул иман пай-
да гьечIеб буго. 27 Нилъер Эмен Аллагьасда цебе хъублъиялъул
тIанкIго гьечIеб, тIубанго бацIцIадаб иман ккола къваридго ру-
гел бесдалазе ва къоролзабазе кумек гьабиги дуниялалда бугеб
квешлъиялдаса рикIкIалъиги.

2 бетIер

Чи ватIа гьавизе бегьуларо

1 Я дир вацал, нилъер машгьурлъарав ТIадегIанасде – ГIиса
МасихIиде иман лъурал нужеца чи ватIа гьавизе бегьуларо.
2 Масала, нужер данделъиялде вачIана лъикIго ретIа-къарав, ме-
седил баргъичалги рарав чи ва басриябго ратIлилъ мискинчиги
вачIана. 3 Нужеца адаб-хъатир гьабула чIухIараб ратIлилъ вуге-
сул, гьале гьанив рахIаталда гIодов чIайилан абула гьесда. Мис-
кинасда абула доле дова гIодов чIайилан яги гьанив дир хIа-
тIазда цеве гIодов чIайилан. 4 Гьедин нужедаго гьоркьоб рикьи
ккезабулеб гьечIищ нужеца? ЦIахъа-рахъай гьабулев къадиясда
релълъунел гьечIищ нуж? 5 ГIенеккея, дир хириял вацал! ГIала-
малъго мискиналлъун рикIкIунелал гурищ Аллагьас тIаса ри-
щун ругел, иманалъ гьел бечелъизе ва жиндие рокьулезе рагIи
кьураб ПарччахIлъи гьезие насиблъизе? 6 Нужецайин абуни
мискинал рикIкIунел гьечIо! Бечедаз гуребищ нужеда тIад зул-
му гьабулеб бугеб? Гьез гурелищ нуж суд гьабулел рокъоре ре-
хъерхъулел? 7 Гьез гуребищ какулеб нужеда лъураб лъикIаб цIар?
8 «Мунго гIадин вокьа дуе дуда аскIов вугевги», – ТIехьалда ру-
гел амруязул парччахIлъун рикIкIунеб гьеб амру нужеца хIакъи-
къаталдаги тIубазабулеб бугони, гьеб лъикIаб иш буго. 9 Амма
нужеца гIадамал ратIа гьарулел ругони, гьеб буго мунагь, ва,
Къануналда рекъон, нуж ккола такъсирчагIи. 10 Къануналъул тIо-
лалго рихьизариял цIунулел ругониги, амма цониги амруялдаса
чи тарани, кинабго гIайиб гьесде тIаде ккола. 11 ХъахIбалъи гьа-
бугейилан лъазабурас лъазабун буго чи чIвагейиланги. Масала,
дуца хъахIбалъи гьабулеб гьечIо, амма чи чIвана, гьедин мун

лъугьана къанун хвезабурав такъсирчилъун. 12 Инсанасе эркен-
лъи кьолеб къануналда рекъон Аллагьас жидее суд гьабизе бугел
гIадамазда релълъун кIалъай ва хьваде. 13 ГурхIел гьечIесе Алла-
гьасул судалъулги гурхIел букIине гьечIо. РитIухъаб хIукмуялда-
саги тIадегIанаб буго гурхIел!

Иман лъейги ишалги

14 Дица иман лъунилан абиялъул пайда щиб бугеб, вацал, лъи-
кIал ишал гьарулел гьечIони? Гьединаб иманалъ хвасар гьа-
виладай гьев? 15 Нужер вацасул яги яцалъул тIад ретIине ретIел
гьечIони, яги жакъаялде кваназе жо гьечIони, 16 масала, нужер
цояс гьезие гIакълу кьола, рекере, хинлъизе айилан, кваназе
айилан, амма гьезие къваригIараб кьоларо, – лъикIлъийищ гьес
гьабулеб бугеб? 17 Гьедин, лъикIал ишал цадахъ гьечIеб имана-
лъул пайда букIунаро. 18 Цо лъицаниги абуни, цоясулъ бо-
жи-иман бугин, цогидас лъикIал ишал гьарулин, – дица абила
лъикIал ишал гьечIеб божи-иман лъил бугебали дида бихьиза-
бейилан; цинги дица дуда бихьизабила лъикIал ишазулъ бугеб
дир божи-иман. 19 Аллагь цо вукIиналда божулевищ мун? ЦIакъ
лъикI! Амма жундулги божулагури хIинкъун сородилаго! 20 Лъи-
кIал ишал цадахъ гьечIеб иманалъул пайда букIунарилан чIеза-
билищ дуе, ле, бичIчIи гьечIев чи? 21 Къурбаналъе хъвезе жин-
дирго вас ИсхIакъ вегизавун вукIана нилъер эмен Ибрагьимица.
Гьеб ишалъулъ гурищ Аллагьасда гьесул ритIухълъи бихьараб?
22 Бихьулищ – гьесул иманги ишги цолъун букIана, гьес гьа-
рурал лъикIал ишаз квербакъана иман камиллъизе. 23 Гьедин
ритIухълъана ТIехьалда бугеб гьадинаб калима: «Ибрагьим Ал-
лагьасда божана, гьединлъидал гьес гьевги жиндие ритIухъав
чилъун рикIкIана». Гьедин «Аллагьасул гьудул» абураб цIарги
щвана Ибрагьимие. 24 Нужеда бихьулеб буго цохIо иманалъ гу-
ребги, лъикIал ишазги инсан ритIухълъизавулев вукIин. 25 Туш-
манасул рахъалде цIех-рехалъе ритIарал рагъухъаби рокъоре
рачана хъахIбалъиялдалъун бетIербахъи гьабулей йикIарай Ра-
хIабица ва гьеб шагьаралдаса къватIире рорчIизе нух бихьиза-
буна*. Гьеб лъикIаб иш сабаблъун гьей гIадан Аллагьасда цее

* 2:25 Гьелдаса азаргоялдасаги цIикIкIун соналъ цебе жугьутIазда ракIалда букIана Иерихон шагьар бахъизе. Гьаниб бицунеб буго гьеб заманалда ккараб лъугьа-бахъиналъул.

ритIухълъана. 26 РухI гьечIони, чорхолъ чIаголъи букIунареб
гIадин, лъикIал ишал цадахъ гьечIони, иманалъулги пайда
букIунаро.

3 бетIер

МацIалда чангит бай нужеца

1 Нужеда гьоркьоса гIемерал чагIи вагIза-насихIат гьабизе-
йилан лъугьин лъикIаб иш гуро, дир вацал, насихIатчагIаздаса
Аллагьас дагьабги цIикIкIун тIалаб гьабила. 2 Нилъ киналгоги
гIемерисеб мехалъ нухдаса тарула. РагIудалъун нухдаса тари-
чIев чи – гьев камилав чи ккола, жиндирго черхалда чангит
базеги кIолелъул гьесда. 3 Нилъеца чода кIалдираял рани, гьеб
кIудияб хьвани нилъее тIубанго мутIигIлъула ва бокьараб ра-
хъалде бачине кIола. 4 Мисалалъе босилин гама: кутакаб гьо-
роца хъамун унеб кIудияб гама гьитIинабго рулалъул кумекал-
далъун бокьараб рахъалде сверизабизе кIола гьеб бачунев чи-
ясда. 5 Гьедин, жибго гьитIинаб лага букIаниги, мацIалдаги
кIола кIудиял ишал гьарунин жинцайилан чIухIдаризе. Нуже-
да лъала цIадул гьитIинаб хIенехIалъ кIудияб рохь бухIулеб-
лъи. 6 МацI – гьеб ккола цIа. Гьаб дуниял мунагьазул цIун бу-
геб гIадин, нилъер черхалъул цогидал лугбазда гьоркьоб му-
нагьазул цIураб лага буго гьеб. Гьелъ нилъер тIолабго напс
хъублъизабула ва инсанасул кинабго гIумруялда цIа рекIина-
була, жибгоги жужахIалъул цIаялъ бухIула. 7 Киналго гIалхул
жанаваралги, хIанчIиги, борхьалги ва ралъдал хIайваналги-
цин жиндего мутIигI гьаризе кIвана ва кIолелги руго инсанас-
да, 8 амма мацI мутIигI гьабизе лъиданиги кIоларо. Гьеб буго
жинда чангит базе кIолареб, хвалде рачунеб загьруялъул цIу-
раб квешлъи. 9 МацIалца гьабула нилъер Эмен Аллагьасе рецц,
амма гьебго мацIалца какула жиндаго релълъун Аллагьас ри-
жарал гIадамал. 10 Цого кIалдисан рачIуна баркалаялъулги на-
гIанаялъулги рагIаби. Гьедин букIине бегьуларо, дир вацал.
11 Цого иццунисан чвахулебищ бацIцIадабги цIамгIалабги лъим?
12 Инжиралъул гьотIода зайтуналъул пихъ бижулебищ? Яги цIол-
бол гьабуда тIад инжир бижулебищ? Гьедин цIамгIалаб лъадал
иццунисан бацIцIадаб лъим чвахуларо.

ГІакъиллъиялъул кІиго тайпа

[13] Нужеда гьоркьов цониги гІакъилав-цІодорав чи ватани, гьес жиндирго лъикІаб хьвада-чІвадиялдалъун бихьизабизе ккела жив гІакъилав ва гІодове виччарав чи вукІин. [14] Амма нужер рекІелъ хъубаб жахІдаги чІухІун цеве кІанцІизе бокьиги бугеб батани, гьересиялъ битІарабги хъублъизабуге, цІакъал-тІокІал чагІи руги-ланги реццаруге нуж. [15] Гьединаб «гІакъиллъи» тІасан рещтІараб гуро, гьеб буго дуниялалдасан, мунагьаб напсалдасан ва илбисал-дасан бачІараб. [16] Цоцаздехун жахІдаги бугони, чІухІун цере кІан-цІизеги бокьулеб бугони, гьелъ рачуна гІала-гъважаялдеги квеш-лъиялдеги. [17] Зобалаздасан рещтІунеб гІакъиллъийин абуни, гьеб бацІцІадаб букІуна, гьединго сабруяб, хІалимаб, гІадамазухъ гІин тІамулеб, гурхІел-рахІмуялъул цІураб ва лъикІаб пихъ тІад би-жулеб гъветІ гІадинаб букІуна. Гьеб гІакъиллъиялъул васвасдиги ххвелалги рукІунаро. [18] Ракълие рачел къарал гІадамаз ракълил хьон хьараб хуриса ритІухълъиялъул бачІин бакІарула.

4 бетІер

Аллагьасде мутІигІлъе нуж

[1] Нужеда гьоркьоб кьалги дагІба-рагІиги кин бижулеб? Чор-холъ бухъардилеб бугеб гьаваялъ гурищ гьел рижизарулел? [2] Ну-жее бокьун бугониги, кьолеб гьечІелъулин нужго нужецаго чІва-лел ругел. ХъантІун руго нуж, мурадалдеги щолел гьечІо. ДагІба-дулел руго, къацандулел руго, амма нужеца Аллагьасда гьарулеб гьечІелъул, пайда бахунеб гьечІо. [3] Гьараниги, кьолеб гьечІо, лъикІлъиялъе гурелъул гьарулеб бугеб, — нужерго гьаваялда нахъ-рилълъун хвезабизелъидал гьарулеб бугеб. [4] Божизе бегьиялдаса ун руго нуж! Нужеда лъаларебищ дуниялалъул гьудул Аллагьасул тушман вугевлъи? Дуниялалъулгун гьудуллъи гьабизе бокьарав Аллагьасул тушманлъун лъугьуна. [5] «Нилъехъе рещтІараб РухІалъ тІалаб гьабулеб буго цохІо Аллагь вокьизе», — ян гІадада хъван бугин ТІехьалдайиланищ нужеда ракІалде кколеб? [6] Аллагьасул баркат цІикІкІунебго-цІикІкІунеб букІуна. «Аллагь чІухІаразда дандечІола, хІалимазда гьесул баркат лъола», — ян абиялъе гІил-лаги гьеб буго. [7] Аллагьасде мутІигІлъе, илбисалда дандечІа, гьеб нужеда аскІоса лъутун ина гьебмехалъ. [8] Аллагьасде гІагарлъе, гьев нужедеги гІагарлъила. Нужго рацІцІад гьаре, ле мунагьчагІи!

Ле цо хIал кколарел чагIи, нужерго ракIалги рацIцIад гьаре! 9 Гьа-
бураб квешлъиялдаса ракI бухIа, гIоде, чIчIичIчIиде! Нужер ре-
лъи гIодиялде буссине биччанте, нужер рохел пашманлъиялде
буссине биччанте! 10 БетIергьанасде мутIигIлъе, гьес нуж тIаде-
гIанлъизарила. 11 Цоцазда тIасан квешаб рагIи абуге, вацал. Ваца-
сул хIакъалъулъ квешаб рагIи абурав яги гьесда гIайиб чIварав
чияс Къануналъул хIакъалъулъги абила квешаб рагIи, Къанунал-
да гIайиб чIвалеб бугони, мун вукIине ккола гьелдасаги тIадегIа-
навлъун, – мун вуго гьеб тIубазабизе кколев чи. 12 Къанун бахъа-
равги гьеб тIубазабизе тIамулевги цохIо Аллагь вуго. Гьесда кIола
нилъ хвасарлъизаризеги хвалде рачинеги. Гьедин бугелъул, мунго
гIадинасда гIайиб чIвазе ккани, мун щив чи?

Нужедаго ракIги чIун, чIухIдаризе лъугьунге

13 «Жакъа-метер нилъ пуланаб шагьаралде ине къватIире ра-
хъина, гьениб цо лъагIел бала, даран-базар гьабила ва нилъее
хайир бахина», – ян абулел чагIи, гьанже нуж гIенекке дихъ!
14 Метер щиб нужее ккелебали лъаларо нужеда. Щиб жо кколеб
нужер гIумру? ТIаде борхун бачIун цо дагьабго мехалдасан тIа-
гIун унеб гIодобнакIкIалда релълъуна гьеб. 15 «Аллагьасе бокьани,
чIагоги хутIани, пуланабги гьабила, пуланабги гьабила», – ян
абуни лъикIаб букIина нужее. 16 Нужин абуни, нужедаго ракIги
чIун, чIухIдарилел руго. Гьединаб чIухIи квешаб жо буго.
17 ЛъикIлъи кин гьабилебалиги лъалев, жинца гьебги гьабула-
рев чиясе мунагь букIуна.

5 бетIер

Бечелъи турун тIагIуна

1 Гьанже дихъ гIенекке нуж, бечедал чагIи! Нужеде бачIине-
хъин бугеб балагьги-гIазабги лъан, гIоде нуж, чIчIичIчIиде нуж!
2 Нужер бечелъи турун тIагIун буго, нужер ретIелги ицица кванан
буго. 3 Нужер гIарац-меседалдаги кьаву чIван буго. Гьеб кьавуялъ
нужеда данде нугIлъи гьабила ва, цIадуца гIадин, рухIила гьелъ
нуж. Дуниял ахиралде ккараб мехалда бакIарана нужеца гьеб ха-
зина! 4 Хур лъилъаралъухъ кьезе кколеб букIараб мухь нужеца
кватIизе тедал, хIалтIухъабазул бо нужеда данде нугIлъиялъе ба-
хъун буго. Гьезул ахIи Къудратав БетIергьанасда рагIун буго. 5 Ду-
ниялалда нужер гIумру гьарзаяб букIана, гIумруялдаса нужеца

лазат-кепги босана, — хъвезе хьихьана нужецаго нужго! [6] Нужеде
данде квер борхичIев муъминчи, судги гьабун, чIвана нужеца.

ГIазаб-гIакъубаялъул заманалдаги сабруялда чIа

[7] Гьанже, вацал, ТIадегIанав тIадвуссун вачIинегIан сабруял-
да чIа. Гьедин чIола векьарухъан жиндирго хуриса гьесие цIакъ
къиматаб-хирияб хIалухъен бачIинегIан. Ихдалилги хасалихъ-
лъиялъулги цIадал ран рахъинегIан сабруялда чIола гьев. [8] Ну-
жецаги сабру гьабе, къвакIун чIа, ТIадегIанав вачIунеб заман
гIагарлъулеб буго. [9] Нужее суд гьабичIого хутIизе цоцаздасан
гIарзал гьаруге, вацал. Гьале, Судияв нуцIихъе щун вуго! [10] Ал-
лагьасул цIаралдасан халкъалъе хабар бицарал аварагзабаздасан
мисал босе: гьезда гIемераб гIазаб-гIакъуба бихьана ва кинаб-
го кIудияб сабруялда хIехьана гьез. [11] Гьардарал гурищилан абу-
ла нилъеца гьединаб гIемераб жо хIехьезе ккарал гIадамазул
рахъалъ. Аюб аварагас хIехьарабщиналъул хIакъалъулъ рагIана-
гури нужеда, ахирги Аллагьас кин гьеб бецIарабалиги лъала ну-
жеда. ГурхIулевги рахIмуявги вугелъул Аллагь.
[12] Вореги, дир вацал, зобалхIайилан, ракьалхIайилан ва цоги-
дабги гьаялдалъун гьедаруге нуж. Уйилан абизе бокьани, уйилан
абе, гурилан абизе бокьани, гурилан абе. Гьедарани — тамихIа-
лъе мустахIикълъула нуж.

ДугIаялъул къудрат

[13] Къварид вугес дугIа гьабе, лъикI вугес, Аллагь веццун турка-
би ахIе. [14] Унтун вугес жиндихъего ахIе иман лъуразул агьлуялъул
бутIрул. ТIадегIанав ГIисал цIар рехсон, дугIа гьабила гьез, зай-
туналъул нах бахина. [15] Божи-имангун гьабураб дугIаялъ унтарав
сахлъула, БетIергьанас гьев тIаде вахъинавула, мунагь бугони,
гьелдасаги тIасалъугьуна. [16] Гьединлъидал нужерго мунагьал цо-
цазе рице, цоцаца дугIадулъги рехсе, нужго сахлъизе. ВацIцIадав
муъминчиясул дугIаялда гIемераб жо гьабизе кIола. [17] Иляс авараг
вукIана нилъго гIадав чи. ЦIад багегийилан гьес гьарараб мехалъ,
лъабго лъагIелгун бащдалъ цIад бачIо ракьалде. [18] Цинги гьес цо-
ги дугIа гьабуна, — зодисан рахIмат рещтIана ва хурги бачIана.
[19-20] Масала, хIакъабщиналдаса гьетIарав нужер чи цогидас
битIараб нухде ккезавуна. Мекъаб нухдаса гьев витIун ккезаву-
рас мунагь гьабурасул рухI цIунулеблъи ва гIемерал мунагьалги
чурулеллъи лъай, дир вацал, нужеда!